

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o Radzie Fiskalnej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Minister Finansów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jurand Drop Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Renata Łucko – Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego; tel. 22 694 38 17; renata.lucko@mf.gov.pl dr Joanna Bęza-Bojanowska Zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Makroekonomicznej tel.: +48 (22) 694 52 32</p>	<p>Data sporządzenia 2024-05-31</p> <p>Źródło: Prawo UE</p> <p>Nr w wykazie prac: UC48</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Głównym celem projektu jest powołanie Rady Fiskalnej, która pełniłaby funkcję polskiej niezależnej instytucji fiskalnej w rozumieniu dyrektywy Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich (Dz. Urz. UE L 306 z 23.11.2011, str. 41, z późn. zm.). Zmiana unijnych przepisów nakłada na państwa członkowskie obowiązek posiadania niezależnych instytucji fiskalnych (IFI – Independent Fiscal Institution). Obecnie Polska nie posiada organu spełniającego określone w nowych przepisach wymogi dotyczące IFI.

Rada Fiskalna będzie pełniła funkcję niezależnej instytucji doradczo-ekspertckiej w zakresie prognoz makroekonomicznych, a także przestrzegania ich zgodności z regułami fiskalnymi. Rada składać się będzie z niezależnych osób posiadających niezbędną wiedzę i doświadczenie. Rada Fiskalna, monitorując działania związane z finansami publicznymi, ma przyczynić się do zwiększenia transparentności oraz poprawy jakości zarządzania budżetem państwa, opiniując projekty dokumentów budżetowych. Jednym z efektów działalności Rady będzie również poprawa jakości debaty publicznej, poprzez wnoszenie eksperckiego głosu dot. dyskutowanych rozwiązań z zakresu finansów publicznych/polityki fiskalnej.

Dodatkowo z końcem kwietnia br. weszła w życie zmiana przepisów UE dotyczących zarządzania gospodarczego (tj. nadzoru nad finansami publicznymi państw członkowskich i koordynacji ich polityk gospodarczych), mająca w swoich założeniach zwiększyć stabilność finansów publicznych oraz wzmocnić zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy. Prawo UE nie będzie już wymagać opracowywania przez państwa członkowskie programów stabilności lub konwergencji oraz przysyłania tych programów do instytucji UE.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projektowana ustawa tworzy Radę Fiskalną oraz określa zakres jej działania i zasady funkcjonowania.

Celem działalności Rady będzie realizowanie zadań określonych dyrektywą Rady 2011/85/UE z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich, w szczególności poprzez:

1. ocenę prognoz makroekonomicznych, wykorzystywanych na potrzeby ustawy budżetowej oraz średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych.
2. opiniowanie zgodności ustawy budżetowej z krajowymi i unijnymi regułami fiskalnymi.
3. ocenę spójności i efektywności krajowych ram budżetowych.

Tym samym mandat Rady będzie spełniać zakres zadań nakreślony w nowych przepisach UE.

Skład Rady Fiskalnej będzie liczył 7 osób. Na czele Rady stać będzie Przewodniczący Rady Fiskalnej, posiadający jednego Zastępcę. Skład Rady będzie wybierany przez zróżnicowany krąg podmiotów, tj. po jednym członku wyznaczonym przez Prezydenta RP, kolegium NIK, sejmową komisję właściwą do spraw budżetu, Ministra Finansów, przedstawicieli organizacji związkowych, przedstawicieli organizacji pracodawców oraz przedstawicieli organizacji jednostek samorządu terytorialnego. Członkiem Rady będzie mogła zostać osoba spełniająca kryteria niezależności i kompetencji wynikających z wykształcenia oraz doświadczenia w zakresie finansów publicznych, makroekonomii lub zarządzania finansami jednostek sektora finansów publicznych. Zapleczem analitycznym oraz administracyjnym Rady będzie Biuro liczące do 15 osób.

Rozpoczęcie funkcjonowania Rady planuje się na 2026 r., przy czym do tego czasu zorganizowanie Biura Rady, zatrudnienie pracowników oraz podjęcie innych czynności niezbędnych do rozpoczęcia działalności przez Biuro Rady będzie stanowiło zadanie powołanego Pełnomocnika do spraw organizacji Biura Rady Fiskalnej.

Ponadto, projekt wprowadza zmiany w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm., dalej: ustawa o finansach publicznych), obejmujące w szczególności:

1. Usunięcie z polskiego systemu prawnego regulacji prawnych dotyczących Programu Konwergencji, opracowywanego zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1466/97/WE z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych (Dz. Urz. WE L 209 z 02.08.1997, s. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 10, t. 1, s. 84, z późn. zm.) w związku z uchynieniem tego rozporządzenia.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o finansach publicznych Wieloletni Plan Finansowy Państwa zawiera Program Konwergencji, opracowywany zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1466/97/WE z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych. Przedmiotowe rozporządzenie Rady zostało uchylone z końcem kwietnia br., tym samym ustawa o finansach publicznych zawiera odwołanie do nieistniejącego aktu prawnego. Dodatkowo, nowa regulacja prawna, która zastąpiła rozporządzenie Rady 1466/97 nie przewiduje opracowywania dokumentu takiego jak Program Konwergencji. W efekcie projekt zakłada skreślenie Wieloletniego Planu Finansowego Państwa z treści ustawy o finansach publicznych. Zmiana ta ma zatem charakter techniczny wynikający z prawa europejskiego – dostosowanie do zmian w przepisach.

2. W celu lepszego dostosowania przepisów do zmiennych okoliczności gospodarczych wprowadzono rozwiązanie pozwalające na zwrócenie się do Rady Fiskalnej z wnioskiem o wydanie opinii w sprawie zawieszenia stosowania SRW (w przypadku zaistnienia ustawowych przesłanek zawieszenia stosowania SRW) lub opinii w zakresie klauzuli powrotu do stosowania SRW. Zgodnie z opinią Rady Fiskalnej będzie możliwe zastosowanie klauzuli wyjścia/powrotu. Oznacza to, że w takich sytuacjach projekt budżetu państwa będzie mógł być opracowany albo zgodnie z parametrami określonymi przez ustawę o finansach publicznych albo parametrami zawartymi w opinii Rady Fiskalnej. Wprowadzone rozwiązanie pozwoli na szybsze i ekonomicznie uzasadnione reagowanie w sytuacjach kryzysowych.

3. Wprowadzenie możliwości – po zasięgnięciu opinii Rady Fiskalnej – przekroczenia limitu wydatków w przypadku wystąpienia zdarzeń nadzwyczajnych, będących poza kontrolą rządu, powodujących znaczące skutki gospodarcze, ekonomiczne lub społeczne.

W wyjątkowych sytuacjach będzie możliwe przekroczenie limitu wydatków SRW wynikającego z formuły określonej w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych. Rozwiązanie to pozwoli na sprawniejsze działanie w sytuacjach kryzysowych i przeciwdziałanie negatywnym konsekwencjom tych zdarzeń na stabilność makroekonomiczną. Rozwiązanie to będzie mogło być stosowane pod warunkiem, że nie zagrazi to celowi stabilności finansów publicznych.

W sprawozdaniu z wykonania ustawy budżetowej będzie zamieszczana informacja nt. przyczyn i skali tego przekroczenia

Skutkiem wprowadzonych zmian w SRW będzie efektywniejsze zarządzanie finansami publicznymi oraz zwiększenie nadzoru nad finansami jednostek sektora finansów publicznych. Zmiany spowodują lepsze dostosowanie polskich ram fiskalnych w sytuacjach nadzwyczajnych, pozostających poza kontrolą rządu.

Dodatkowo projekt przewiduje odpowiednie zmiany wynikowe, m.in.: w ustawie z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.), ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2023r. poz. 1054, z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. 2022 poz. 655, z późn. zm.).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Polska jest jedynym krajem UE nieposiadającym niezależnej instytucji fiskalnej. Instytucje te biorą czynny udział w procesach budżetowych tych państw, opiniując prognozy makroekonomiczne oraz publikując liczne analizy i raporty dotyczące kwestii finansów publicznych.

Mandaty IFI różnią się pomiędzy państwami członkowskimi UE. Przeprowadzając analizę wyników prowadzonego przez Komisję Europejską SIFI index dla 2022 r., można jednak zauważyć zakres minimalnego zaangażowania przez IFI. Wśród 26 krajów UE posiadających IFI, prawie wszystkie (z wyłączeniem Belgii oraz Szwecji) monitorowały przestrzegania reguł fiskalnych, zarówno ex-ante jak i ex-post. Za wyjątkiem Szwecji, IFI biorą również aktywny udział w opiniowaniu procesu konsolidacji fiskalnej na skutek przekroczenia wartości progowych reguł fiskalnych. Nie licząc trzech przypadków (Czechy, Dania, Słowacja), IFI dokonują oceny prognoz makroekonomicznych użytych w projekcie ustawy budżetowej

przed jej złożeniem do Parlamentu lub oficjalnie zatwierdzają wspomniane prognozy. W nielicznych przypadkach to IFI opracowują prognozy na potrzeby projektu ustawy.

Badanie przeprowadzone przez Bank Centralny Grecji, polegające na analizie danych dla 40 rozwiniętych gospodarek wykazało, że IFI, posiadające dużą niezależność zwiększają prawdopodobieństwo rozpoczęcia dostosowania fiskalnego. Niezależne instytucje fiskalne, posiadające adekwatny zakres zadań oraz narzędzi, wspomagają osiągnięcie założonego dostosowania fiskalnego, w tym dostosowania opartego na zmniejszeniu wydatków*.

Analiza przeprowadzona przez badaczy z uniwersytetu Trás-os-Montes i Alto Douro również wskazuje, że posiadanie niezależnej instytucji fiskalnej przyczynia się do poprawy jakości dyskrejonalnych polityk fiskalnych, poprzez zmniejszenie ich procykliczności oraz większego nakierowania na długookresową stabilność finansów publicznych**.

Polska Rada Fiskalna będzie działać w ramach mandatu wyznaczonego w nowelizowanej dyrektywie dotyczącej ram zarządzania budżetowego. Pozostałe niezależne instytucje fiskalne również będą zobowiązane do przewidzianych w niej zadań. Spowoduje to konwergencję mandatów IFI w bardziej ujednoczonym kierunku.

Poniżej zawarto zestawienie niezależnych instytucji fiskalnych działających w krajach członkowskich UE.

Irlandia

Rolę irlandzkiej IFI pełni Irlandzka Fiskalna Rada Doradcza, składająca się z 3 osób, wyłonionych przez komitet selekcyjny, nominowanych przez Ministra Finansów. Sekretariat Rady stanowi zaplecze analityczne, w ramach którego zatrudnieni są pracownicy merytoryczni oraz administracyjni. Do zadań Irlandzkiej Rady Fiskalnej należą m.in.:

- ocena i zatwierdzanie prognoz makroekonomicznych Ministerstwa Finansów, wykorzystywanych do opracowania ustawy budżetowej oraz programów stabilności (w przyszłości średniookresowych planów budżetowo-strukturalnych);
- ocena oficjalnych prognoz budżetowych;
- monitorowanie i ocenianie przestrzegania reguł fiskalnych;
- analiza długookresowej stabilności finansów publicznych.

Włochy

Włoskie Parlamentarne Biuro Budżetowe składa się z 3 osobowej Rady oraz wspierającej ją departamentów. Komisje ds. finansów publicznych obu izb parlamentu wybierają, większością 2/3, głosów 10 kandydatów, spośród których przewodniczący obu izb wybierają członków Rady. Biuro posiada Dyrektora Generalnego oraz 3 departamenty: analiz makroekonomicznych, finansów publicznych oraz analiz sektorowych. Biuro posiada również Komitet Naukowy, wspierający Biuro w kwestiach metodologicznych. Zadaniem Biura jest analiza, weryfikacja i ocena:

- prognoz makroekonomicznych i budżetowych oraz makroekonomicznego wpływu najważniejszych legislacji, w szczególności Biuro zatwierdza rządowe prognozy makroekonomiczne;
- zdarzenia dot. zmian w finansach publicznych, w tym z podziałem na podsektory oraz weryfikacją przestrzegania reguł fiskalnych;
- aktywacji i stosowania mechanizmów budżetowych, takich jak np. mechanizm korekty;
- długoterminowej stabilności finansów publicznych.

Finlandia

Rolę fińskiej IFI pełni Departament Monitorowania Polityki Budżetowej w ramach Narodowego Biura Audytowego Litwy. Oznacza to, że komórka ta jest w pełni zależna od Prezesa Narodowego Biura Audytowego, które też realizuje wszystkie potrzeby administracyjne Departamentu. Do jego zadań należy:

- ocena i zatwierdzanie prognoz makroekonomicznych;
- ocena przestrzegania zasad fiskalnych;
- promowanie transparentności fiskalnej;
- udział w określaniu spełnienia warunków potrzebnych do zainicjowania klauzuli wyjścia.

Austria

Rolę IFI pełni Fiscalraat. Jej 15 członków to niezależni eksperci ds. finansów publicznych. Są oni wybierani spośród szerokiego grona interesariuszy – m.in. rządu federalnego, władz lokalnych, przedstawiciele pracowników i pracodawców. W posiedzeniach Rady Doradczej ds. Fiskalnych uczestniczą również - w charakterze doradczym - przedstawiciele

Oesterreichische Nationalbank (OeNB) i parlamentarnego biura budżetowego, a także inni eksperci. Do zadań Rady należy m.in.:

- ocena sytuacji fiskalnej Austrii i przygotowywanie prognoz budżetowych;
- analizowanie makroekonomicznego wpływu długu publicznego;
- analizowanie stabilności i jakości polityki fiskalnej;
- monitorowanie przestrzegania krajowych i europejskich reguł fiskalnych;
- udział w debacie publicznej;
- ocena jakości prognoz makroekonomicznych i budżetowych.

Belgia

Kraj ten posiada dwie niezależne instytucje fiskalne, mianowicie Federal Planning Bureau (FPB) oraz High Council of Finance (HCF). FPB jest agencją publiczną, która opracowuje badania i prognozy dotyczące kwestii polityki gospodarczej, społecznej i środowiskowej oraz ich integracji w kontekście zrównoważonego rozwoju. W tym celu FPB gromadzi i analizuje dane, bada możliwe zmiany, identyfikuje alternatywy, ocenia wpływ środków politycznych i formułuje propozycje. Rząd, parlament, partnerzy społeczni oraz instytucje krajowe i międzynarodowe korzystają z wiedzy naukowej FPB, która zapewnia szerokie rozpowszechnienie swoich działań.

Z kolei HCF analizuje i bada podstawowe kwestie budżetowe, finansowe i fiskalne oraz sugerują dostosowania lub reformy. Mogą działać z własnej inicjatywy lub na wniosek Federalnego Ministra Finansów lub Ministra Budżetu.

Bulgaria

Głównymi celami Rady jest niezależne monitorowanie i analiza ram budżetowych w celu utrzymania stabilności finansów publicznych i poprawy jakości oficjalnych prognoz makroekonomicznych i budżetowych poprzez przeprowadzanie bezstronnej oceny opartej na obiektywnych kryteriach, a także zwiększenie przejrzystości i świadomości społecznej zarządzania budżetem kraju. W działalności kieruje się celami takimi jak niezależność i jawność, obiektywność i przejrzystość oraz równość wszystkich jej członków.

Główną funkcją jest monitorowanie przestrzegania numerycznych reguł fiskalnych określonych w ustawie o finansach publicznych i odnoszących się do sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz skonsolidowanego programu budżetowego. Rada przygotowuje opinie do wiosennych i jesiennych prognoz makroekonomicznych Ministra Finansów, średniookresowej prognozy budżetowej na ich podstawie oraz projektu ustawy budżetowej państwa, a także do projektów ustaw dotyczących budżetu Państwowego Ubezpieczenia Społecznego i budżetu Narodowego Funduszu Ubezpieczeń Zdrowotnych.

Rada funkcjonuje od 2015 i składa się z 5 członków wybieranych na sześcioletnią kadencję.

Chorwacja

Chorwacka Komisja Polityki Fiskalnej jest jedną z niezależnych instytucji, której głównym zadaniem jest monitorowanie finansów publicznych w celu zapewnienia ich długoterminowej stabilności i poprawy, gdzie działa jako nadzorca realizacji polityki fiskalnej państwa w całości.

Została powołana w 2018 roku i składa się z 7 osób oraz 5 osób do obsługi administracyjnej.

Czechy

Czeska Rada Fiskalna jest niezależnym organem eksperckim, którego głównym zadaniem jest ocena czy państwo i inne instytucje publiczne przestrzegają zasad odpowiedzialności budżetowej. Składa się z 3 członków oraz biura. Opinie i raporty wydawane przez Czeską Radę Fiskalną służą jako wkład dla czeskiego rządu, Izby Poselskiej oraz władz lokalnych i regionalnych, dzięki czemu mogą one planować i wdrażać politykę fiskalną i budżetową tak dokładnie i odpowiedzialnie, jak to tylko możliwe. Ponadto, wyniki prac Czeskiej Rady Fiskalnej są przydatne dla ogółu społeczeństwa. Z ich pomocą każdy obywatel może lepiej zrozumieć stan finansów publicznych i kierunek, w jakim zmierzają. Do zadań czeskiej Rady Fiskalnej należą:

- ocena zgodności z numerycznymi regułami fiskalnymi;
- określanie kwoty długu i ogłaszanie jej w sposób, w jaki ogłasza się ustawy;
- przygotowywanie i przekazanie sprawozdania w sprawie długoterminowej stabilności finansów publicznych oraz sprawozdania w sprawie przestrzegania zasad odpowiedzialności budżetowej;
- monitorowanie finansów sektora instytucji rządowych i samorządowych;
- formułowanie opinii na temat obliczania składnika korygującego.

Dania

Głównym zadaniem Duńskiej Rady Gospodarczej jest przeprowadzanie niezależnych analiz oraz wspierania legislatorów w kwestiach proponowanych rozwiązań. W skład Rady wchodzi 4 osobowe Przewodnictwo (4 niezależnych ekspertów, zwyczajowo profesorów), nominowanych na okres 3 lat przez Ministra Gospodarki oraz do 17 przedstawicieli najważniejszych interesariuszy (związki zawodowe, przedstawiciele biznesu, banku centralnego, ministerstwa finansów itd.). Rada posiada sekretariat, zatrudniający ok. 30 ekonomistów.

Do zadań Rady i Przewodnictwa należy:

- przygotowywanie raportów i rekomendacji dot. szeroko rozumianej polityki gospodarczej;
- krótko- i średnioterminowe prognozy kluczowych wskaźników;
- analizy polityk związanych z rynkiem pracy, systemem ubezpieczeń społecznych itd. ;
- ocena zgodności polityki fiskalnej z regułami fiskalnymi;
- ocena długookresowej stabilności finansów publicznych;
- ocena założeń rządowych używanych do przygotowań ocen skutków regulacji.

Estonia

Estońska Rada Fiskalna składa się z 6 osób i jest nominowana przez Gubernatora Centralnego Banku Estonii na 5 letnią kadencję. Członkowie Rady muszą posiadać co najmniej wykształcenie wyższe drugiego stopnia w dziedzinie ekonomii oraz posiadać wystarczające doświadczenie. Do zadań Rady należy:

- opiniowanie rządowych prognoz makroekonomicznych i fiskalnych;
- opiniowanie osiągnięcia celu strukturalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych;
- opiniowanie osiągnięcia celu strukturalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych określonego w Rządowej Strategii Budżetowej oraz programie stabilności (zastąpionego przez średniookresowe plany budżetowo-strukturalne) przed ich przyjęciem;
- zbiera dane potrzebne do pełnienia swoich obowiązków z ministerstw, instytucji rządowych oraz banku centralnego;
- informuje opinie publiczną o realizowanych przez siebie zadaniach.

Finlandia

Podobnie jak Belgia, Finlandia posiada dwie niezależne instytucje fiskalne. Fińska Rada Polityki Gospodarczej dokonuje oceny celów polityki gospodarczej, ich realizację, efektywność i koordynację. Rada ocenia skuteczność polityki gospodarczej w odniesieniu do wzrostu gospodarczego, zatrudnienia oraz długookresowej stabilności finansów publicznych. Rada ocenia również prognozy używane do przygotowywania polityki makroekonomicznej. Rada składa się z 5 osób i jest wybierana przez rząd, przy udziale środowiska akademickiego.

Drugą instytucją pełniącą rolę IFI jest Dział Monitorowania Polityki Fiskalnej i Audytu w Narodowym Biurze Audytu Finlandii. Do zadań Biura Audytu w kontekście zadań IFI należy:

- ocena przygotowania i implementacji Głównego Planu Fiskalnego Rządu;
- ocena przestrzegania limitu wydatków rządu;
- ocena prognoz makroekonomicznych i budżetowych;
- pozycja fiskalna w odniesieniu do cyklu koniunkturalnego.

Francja

Rolę IFI we Francji pełni Wysoka Rada Finansów Publicznych. Składająca się z 11 osób, wybieranych bądź wywodzących się z trybunału obrachunkowego, Parlamentu, Rady ds. Gospodarczych, Socjalnych i Środowiskowych oraz Narodowego Instytutu Statystyki Nauk Ekonomicznych. Rada jest ciałem niezależnym wobec rządu i Parlamentu. Do zadań Rady należy:

- opiniowanie rządowych prognoz makroekonomicznych i fiskalnych w kluczowych dokumentach (wieloletni plan finansów publicznych, program stabilności (zastąpiony przez średniookresowe plany budżetowo-strukturalne), ustawa budżetowa itd.);
- opiniowanie spójności celów budżetowych z wieloletnimi celami dla finansów publicznych, w szczególności w kontekście osiągnięcia zrównoważonego bilansu strukturalnego w średnim okresie.

Niemcy

Rada Doradcza dla Rady Stabilności składa się przedstawicieli rządu, instytutów badawczych, Landów oraz organizacji funduszy społecznych pełni rolę doradczą i wspierającą dla Rady Stabilności. Do jej zadań należy monitorowanie przestrzegania górnego limitu deficytu strukturalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych. Rada Doradcza liczy 9 członków i skupia osoby o wysokim poziomie wykształcenia i doświadczenia w dziedzinie ekonomii.

Grecja

Grecja posiada dwie instytucje pełniące role IFI. Pierwszą z nich jest Grecka Rada Fiskalna składa się z 5 osób z Prezydentem Rady Fiskalnej na czele. Lista kandydatów na członków Rady jest przygotowywana przez komitet składający się z Ministra Finansów, Gubernatora Banku Grecji oraz Prezydenta trybunału obrachunkowego. Wyselekcjonowani kandydaci są następnie zatwierdzani przez Radę Ministrów. Kadencja członków Rady waha się od 6 lat dla Prezydenta Rady Fiskalnej, do minimum 4 lat. Do zadań Rady należy:

- ocena prognoz makroekonomicznych używanych do przygotowania Średniookresowej Strategii Fiskalnej oraz ustawy budżetowej;
- monitoruje przestrzeganie reguł fiskalnych ;
- monitoruje odchylenia od celów średniookresowych i, w razie potrzeby, aktywuje mechanizm korekty fiskalnej;
- co najmniej raz na pół roku publikuje ocenę prognoz makroekonomicznych i fiskalnych, celów budżetowych oraz przestrzegania reguł fiskalnych.

Drugą z nich jest Greckie Parlamentarne Biuro Budżetowe. Jest ono zależne od Prezydenta Parlamentu. Zadaniem Biura jest monitorowanie wykonania budżetu państwa oraz wsparcie dwóch Komisji Parlamentarnych (Specjalnej Stałej Komisji ds. Rachunków i Bilansu Ogólnego Państwa oraz Kontroli Wykonania Budżetu Państwa oraz Stałej Komisji ds. Gospodarki), jaki przygotowywania tym ciałom kwartalnych i rocznych raportów dot. celów fiskalnych.

Węgry

Węgierska Rada Fiskalna składa się z trzech osób – Przewodniczącego Rady Fiskalnej, wybieranego przez Prezydenta Węgier wspólnie ze Zgromadzeniem Narodowym, Prezesa Banku Centralnego Węgier oraz Prezesa Narodowego Biura Audytowego. Kadencja Przewodniczącego rady Fiskalnej trwa 6 lat. Do zadań Rady należy m.in.:

- opiniowanie projektu ustawy budżetowej;
- opiniowanie wykonania budżetu państwa;
- ocena wydatkowania i stanu finansów publicznych.

Łotwa

Łotewska Rada Dyscypliny Fiskalnej składa się z 6 osób. Trzech z nich jest nominowanych wspólnie przez Ministra Finansów oraz Prezesa Banku Centralnego Łotwy. Pozostałych 3 członków wybiera Parlament. Do zadań Rady należy:

- monitorowanie przestrzegania przepisów Ustawy o Dyscyplinie Fiskalnej w trakcie przygotowania, wykonania i nowelizacji ustawy budżetowej;
- weryfikacja poprawnego określenia bilansu fiskalnego i wzrostu wydatków, w tym niezależna ocena potencjalnego i nominalnego PKB i wyniku strukturalnego;
- przygotowywanie raportów dot. dyscypliny fiskalnej;
- zatwierdzenie prognoz makroekonomicznych przygotowywanych przez rząd;
- ocena oraz analiza stabilności polityki fiskalnej.

Luksemburg

Rolę IFI w Luksemburgu pełni Narodowa Rada Finansów Publicznych. Rada składa się z 7 osób wybieranych przez Parlament, rząd, trybunał obrachunkowy oraz związki zawodowe i organizacje pracodawców. Do zadań Rady należą:

- monitorowanie przestrzegania reguł fiskalnych;
- monitorowanie zastosowania automatycznego mechanizmu korekty w przypadku znaczących odchyleń od celów budżetowych;
- ocena prognoz makroekonomicznych i budżetowych.

Malta

Maltańska Fiskalna Rada Doradcza składa się z 3 osób wybieranych przez Ministra Finansów po konsultacjach z opozycją. Wybierani są na 4-letnią kadencję na podstawie doświadczenia w dziedzinach makroekonomii i finansów publicznych na szczeblu krajowym i międzynarodowym. Do zadań Rady należy:

- monitorowanie przestrzegania reguł fiskalnych;
- zatwierdzanie i ocenianie prognoz makroekonomicznych i budżetowych przygotowywanych przez Ministerstwo Finansów;
- analiza i ocena polityki fiskalnej;
- przygotowanie informacji dotyczącej wpływu proponowanych rozwiązań legislacyjnych na dyscyplinę fiskalną oraz transparentność finansów publicznych.

Holandia

Holandia posiada dwie instytucje pełniące rolę IFI. Pierwszą z nich jest Niderlandzkie Biuro Analizy Polityki Gospodarczej. Dyrektor Biura jest powoływany przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Gospodarki. Jest to duża instytucja, licząca ponad 100 pracowników oraz 5 sektorów – Budżet i podatki; Gospodarka międzynarodowa i makroekonomia, Praca i wiedza, Regulacje i Zdrowie, oraz Klimat. Do zadań Biura należy:

- przygotowywanie analiz i projekcji w zakresie polityki gospodarczej;
- przygotowywanie prognoz makroekonomicznych, wykorzystywanych do tworzenia dokumentów budżetowych;
- ocena programów partii politycznych startujących w wyborach pod kątem polityki gospodarczej.

Drugą instytucją pełniącą rolę IFI jest Rada Stanu. Jest to główna instytucja doradcza Państwa. Jej głównym zadaniem w charakterze IFI jest nadzór nad zgodnością dokumentów budżetowych z europejskimi regułami fiskalnymi.

Portugalia

Rolę Portugalskiej IFI pełni Portugalska Rada ds. Finansów Publicznych. Składa się ona z 5 osób, nominowanych przez Radę Ministrów na wspólny wniosek Przewodniczącego trybunału obrachunkowego oraz banku centralnego. Do zadań Rady należy:

- ocena makroekonomicznych scenariuszy przygotowanych przez rząd, oraz zgodności prognoz budżetowych z tymi scenariuszami;
- ocena przestrzegania reguł fiskalnych;
- analizowanie dynamiki i stabilności długu publicznego;
- ocena finansów władz regionalnych i samorządów;
- ocena sytuacji gospodarczej i finansowej spółek skarbu państwa.

Rumunia

Rumuńska Rada Fiskalna składa się z 5 osób wybieranych na jedną, nieodnawialną kadencję. Członkowie Rady nominowani są przez bank centralny, środowisko akademickie oraz przedstawiciele sektora bankowego, a następnie wybór jest zatwierdzany przez Parlament. Do zadań rumuńskiej IFI należy:

- ocena prognoz makroekonomicznych wykorzystywanych na potrzeby opracowania ustawy budżetowej;
- estymacja wpływu działań fiskalnych na bilans budżetu;
- monitorowanie wykonania budżetu w aspekcie realizacji celów budżetowych;
- wydawanie opinii i rekomendacji w zakresie obecnej i przyszłej polityki fiskalnej.

Słowacja

Rolę słowackiej IFI pełni Rada Odpowiedzialności Budżetowej. Rada składa się z 3 osób. Przewodniczący jest wybierany przez Radę Narodową Słowacji większością 3/5 głosów na wniosek rządu. Pozostali dwaj członkowie są wybierani zwykłą większością na wniosek odpowiednio Prezydenta Słowacji oraz Prezesa Narodowego Banku Słowacji. Do zadań Rady należy:

- przygotowanie raportu o długoterminowej stabilności finansów publicznych;
- przygotowanie raportu dotyczącego przestrzegania reguł fiskalnych oraz zasad transparentności budżetowej;
- przygotowywanie, z własnej inicjatywy, opinii na temat propozycji legislacyjnych składanych do Parlamentu.

Słowenia

Słoweńska Rada Fiskalna składa się z 3 osób. Jest powoływana przez Zgromadzenie Narodowe, któremu kandydaci prezentowani są przez rząd po zorganizowaniu otwartego naboru kandydatów. Do zadań Rady należy:

- ocena prognoz budżetowych przed przyjęciem przez Parlament dokumentów planowania budżetowego;
- ocena prognoz makroekonomicznych;
- ocena przestrzegania reguł fiskalnych.

Hiszpania

Funkcję hiszpańskiej IFI pełni Niezależna Agencja ds. Odpowiedzialności Fiskalnej. Na jej czele zasiada Prezes Agencji, który jest wybierany przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Finansów. Agencja jest dużym rozmiarów organem, podzielonym na 4 departamenty: analiza budżetu, analiza ekonomiczna, ewaluacja wydatków publicznych oraz departament prawny. Do zadań Agencji należy m.in.:

- zatwierdzanie prognoz makroekonomicznych używanych na potrzeby ustawy budżetowej;
- przygotowanie raportu dotyczącego wykonania celów budżetowych;
- przygotowanie raportu dot. stabilności budżetowej i celów dla długu publicznego dla wszystkich regionów autonomicznych;
- opiniowanie długookresowej stabilności finansów publicznych.

Szwecja

Szwedzka Rada Polityki Fiskalnej składa się z 6 osób powoływanych przez rząd. Kandydatury osób przed powołaniem zatwierdza 5 osobowa komisja. Do zadań Rady należy:

- ocena zgodności polityki fiskalnej państwa z utrzymaniem długoterminowego stabilnego wzrostu oraz poziomu zatrudnienia;
- ocena jakości prognoz makroekonomicznych oraz modeli używanych przez rząd;
- poprawa poziomu dyskusji publicznej;
- ocena spełnienia założeń budżetowych, m.in.: długookresowa stabilność finansów publicznych; limit wydatków, polityka fiskalna w odniesieniu do cyklu koniunkturalnego.

*C. Chrysanthakopoulos, A. Tagkalakis, The effects of fiscal institutions on fiscal adjustments, Bank of Greece, Ateny, październik 2022

**P. Martins, L. Correia, Fiscal institutions: different classifications and their effectiveness, Euroasian Economic Review, 2011, tom 11

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Rada Fiskalna	1		Bezpośrednie – powołanie nowego podmiotu, mającego na celu poprawę jakości finansów publicznych.
Minister Finansów	1		Konieczność konsultacji z Radą Fiskalną rocznych oraz wieloletnich prognoz makroekonomicznych oraz opiniowanie przez Radę projektu ustawy budżetowej a także konieczność zastosowania się do opinii Rady lub wyjaśnienia przyczyn niezastosowania się do nich.
Podmioty powołujące członków Rady Fiskalnej: 1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej; 2. Kolegium Najwyższej Izby Kontroli; 3. sejmowa komisja właściwa do spraw budżetu; 4. Minister Finansów; 5. przedstawiciele reprezentatywnych	7		Konieczność wyznaczania osób do składu Rady.

organizacji związkowych; 6. przedstawiciele reprezentatywnych organizacji pracodawców; 7. przedstawiciele ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego.			
Rada Dialogu Społecznego	1		Zmiany w zakresie WFPF i założeń makroekonomicznych do projektu ustawy budżetowej – przeniesienie kompetencji w zakresie opiniowania prognoz makroekonomicznych z RDS na Radę Fiskalną
Jednostki samorządu terytorialnego			Konieczność wyznaczania (poprzez swoich przedstawicieli) osób do składu Rady.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Nie były prowadzone prekonsultacje dotyczące projektu ustawy. Z uwagi na zakres przedmiotowy projektowanych regulacji nie planuje się przekazania projektu ustawy do konsultacji publicznych.

Projekt ustawy zostanie skierowany do opiniowania do Rady Dialogu Społecznego.

Ze strony organizacji jednostek samorządu terytorialnego projekt zostanie skierowany do opiniowania do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Ponadto projekt zostanie skierowany do opiniowania następującym organizacjom:

Ze strony pracowników:

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność"
 Forum Związków Zawodowych
 Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych

Ze strony pracodawców:

Konfederacja Lewiatan
 Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
 Związek Pracodawców Business Centre Club
 Związek Rzemiosła Polskiego
 Związek Przedsiębiorców i Pracodawców
 Federacja Przedsiębiorców Polskich

Projekt ustawy zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2025 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0,9	2,9	2,6	2,6	2,7	2,8	2,9	2,9	3,0	3,1	3,2	29,6
budżet państwa	0,1	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	2,7
JST	0,1	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	2,8
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0,7	2,0	2,1	2,2	2,3	2,3	2,4	2,4	2,5	2,6	2,6	24,1
Wydatki ogółem	3,2	7,2	7,6	8,3	7,9	8,1	8,3	9,1	8,7	8,9	9,1	86,4

budżet państwa	3,2	7,2	7,6	8,3	7,9	8,1	8,3	9,1	8,7	8,9	9,1	86,4
JST	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Saldo ogółem	-2,4	-4,2	-5,0	-5,6	-5,2	-5,3	-5,5	-6,1	-5,7	-5,8	-5,9	-56,9
budżet państwa	-3,1	-6,7	-7,4	-8,1	-7,7	-7,9	-8,1	-8,8	-8,5	-8,7	-8,8	-83,7
JST	0,1	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	2,8
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0,7	2,0	2,1	2,2	2,3	2,3	2,4	2,4	2,5	2,6	2,6	24,1

Źródła finansowania	Rok 2025 został oznaczony jako rok 0, przyjęto ceny bieżące również na rok 2025. Źródłem finansowania Rady Fiskalnej będą środki przekazane z budżetu państwa.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Koszty organizacyjne, powołania i działania Rady Fiskalnej:</p> <p>1. Koszty pracownicze</p> <p>Wg zapisów projektu ustawy Rada ma składać się z 7 członków, którym przysługuje wynagrodzenie miesięczne ustalane na podstawie kwoty bazowej przyjmowanej do ustalenia wynagrodzenia osób w służbie cywilnej. Do obliczeń skutków przyjęto mnożnik w wysokości 7,84. Przewodniczącemu oraz Wiceprzewodniczącemu Rady przysługuje dodatek funkcyjny. Do obliczeń przyjęto mnożnik w wysokości odpowiednio 2,1 oraz 1,1. Wysokie mnożniki wynikają z wyjątkowych kompetencji, którymi będą musieli wykazać się członkowie Rady oraz koniecznością rezygnacji z pracy zarobkowej inna niż praca naukowa, dydaktyczna lub autorska.</p> <p>Ponadto, w celu zapewnienia możliwości wykonywania zadań Rady powołuje się Biuro Rady, które założono, że będzie zatrudniało łącznie 15 osób. Ze względu na konieczność zbudowania zespołu analityków, którzy będą służyć Radzie pomocą przy analizie danych niezbędnych do wydania opinii przyjęto przeciętny mnożnik kwoty bazowej dla pracownika Biura Rady w wysokości 4,0, tj. nieznacznie powyżej przeciętnego mnożnika w Ministerstwie Finansów wynoszącego 3,8 (patrz: Sprawozdanie szefa służby cywilnej za 2023 rok).</p> <p>Jako podstawę wyliczeń funduszu wynagrodzeń przyjęto kwotę bazową z 2024 r., tj. 2628,54 zł. W prognozie założono waloryzację wynagrodzeń wraz ze wzrostem nominalnego wskaźnika wynagrodzeń na podstawie „Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych. Aktualizacja październik 2023” dostępnych na stronie internetowej MF. Oprócz standardowych składek na ubezpieczenia społeczne oraz zdrowotne fundusz wynagrodzeń uwzględnia również dodatki, w tym dodatek stażowy, składki na PPK, wpłaty na ZFŚS. W sumie koszt wynagrodzeń dla budżetu (pomniejszony o wpływy z podatku dochodowego trafiającego do budżetu państwa i JST, składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych pozaubezpieczeniowych, a także składek na ubezpieczenie zdrowotne trafiających do NFZ) wyniesie ok. 1,2 mln zł w 2025 roku i będzie rósł w następnych latach, osiągając kwotę ok. 6,9 mln zł w roku 2035 w cenach bieżących.</p> <p>Przyjęto, że biuro Rady zacznie działać w II poł. 2025 r. a pełnomocnik od 2025 r. Członkowie Rady będą otrzymywali wynagrodzenie począwszy od 2026 r.</p> <p>2. Wynajem powierzchni biurowej.</p> <p>Zakłada się, że na potrzeby Rady Fiskalnej zostanie wynajęty lokal o powierzchni ok. 200 m² oraz miejsca parkingowe. W sumie koszt wynajmu szacuje się na ok. 350 tys. zł rocznie. Do szacunków przyjęto wynajem biura w budynku klasy A w Warszawie.</p> <p>3. Wyposażenie stanowisk</p> <p>Przez koszt wyposażenia stanowisk rozumie się koszty związane z zakupem wymaganego sprzętu (stacji roboczych, telefonów, umeblowania, oprogramowania, infrastruktury IT), który szacuje się jako jednorazowy wydatek ok. 540 tys. zł, powtarzany raz na 4 lata, obrazując zużywanie się sprzętu.</p> <p>4. Usługi zewnętrzne</p> <p>W szacunkach uwzględniono również koszt usług zewnętrznych, związanych z wykupem usług telekomunikacyjnych, przyborów biurowych oraz cateringu, które oszacowano na 85 tys. zł. rocznie.</p> <p>Przyjęto również w założeniach odbycie jednej delegacji zagranicznej przez każdego pracownika i osobę z Rady Fiskalnej w ciągu roku. Łączny koszt oszacowano na ok. 150 tys. zł.</p>

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Wzrost przejrzystości polityki fiskalnej						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Wzrost przejrzystości polityki fiskalnej						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Wzrost przejrzystości polityki fiskalnej						
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	Wzrost przejrzystości polityki fiskalnej						
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Nie dotyczy.							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy

Wejście w życie zmian będzie oznaczało poszerzenie procesu budżetowego o Radę Fiskalną, co wiązać się będzie z potrzebą włączenia dodatkowej instytucji w proces budżetowy.

Dla jednostek udostępniających informacje na żądanie Rady będzie to oznaczać zwiększenie liczby dokumentów, co jest wynikiem opisanych wcześniej zmian. Przewiduje się, że będą one przekazywane drogą elektroniczną.

9. Wpływ na rynek pracy

Nie dotyczy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu	Nie dotyczy.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
<p>Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r. z wyjątkiem przepisów, które dla prawidłowego zafunkcjonowania Rady Fiskalnej powinny wejść w życie z dniem 1 stycznia 2025 r. Przepisy dotyczące uchylecia bądź zmiany regulacji ustawy o finansach publicznych w zakresie Wieloletniego Planu Finansowego Państwa wejdą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.</p>	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
<p>Nie rzadziej niż raz na 6 lat zakłada się dokonywanie przeglądu funkcjonowania ustawy w zakresie Rady Fiskalnej. Pomiar i ocena efektów regulacji odbywać będzie się corocznie poprzez analizę sprawozdania rocznego z działań Rady Fiskalnej oraz jej sprawozdania finansowego przez Sejm RP.</p>	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	

Wyjaśnienia do formularza oceny skutków regulacji

0. Metryczka

W niniejszej części należy podać podstawowe informacje na temat oceny skutków regulacji:

- Nazwa projektu:

Proszę podać np. wstępny tytuł projektu wpisany do wykazu prac legislacyjnych.

- Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące:

Proszę wskazać organ odpowiedzialny za przygotowanie projektu, jego koordynację oraz wdrożenie (ministerstwo wiodące). W przypadku, gdy projekt jest przedmiotem prac więcej niż jednego ministerstwa, proszę wskazać również podmioty współpracujące.

- Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu:

Proszę wskazać osobę, która w ministerstwie wiodącym nadzoruje prace jednostki odpowiedzialnej za merytoryczne przygotowanie projektu.

- Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu:

Proszę podać kontakt (telefon, adres e-mail) do osoby, która jest odpowiedzialna za opracowanie projektu (np. kierownika komórki organizacyjnej) i będzie w stanie odpowiedzieć na ewentualne pytania związane z przedstawionymi w ocenie informacjami lub wskaże odpowiednią osobę.

- Data sporządzenia:

Proszę podać datę przygotowania OSR.

- Źródło:

Z rozwijanej listy proszę wybrać źródło, na podstawie którego przygotowany jest projekt (punkt exposé, data decyzji, nazwa strategii, nr dyrektywy, sygn. orzeczenia TK, nazwa ustawy, inne).

- Nr w wykazie prac:

Proszę podać numer z właściwego wykazu prac legislacyjnych.

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Proszę opisać istotę problemu (np. zawodność rynku, zapotrzebowanie na dobro publiczne, wysokie koszty transakcyjne, bariery w prowadzeniu działalności gospodarczej itp.) i jego praktyczny wymiar (np. zbyt mała ochrona leasingobiorców, niewystarczający komfort i długi czas podróży koleją, występujące obciążenia administracyjne pobierczego danego przepisu itp.). Istotą problemu nie jest brak określonej regulacji - nowa regulacja może być jednym z instrumentów (sposobem) rozwiązania problemu. Dobrze i zwięźle wypełniona rubryka umożliwi zrozumienie problemu, który ma być rozwiązany oraz skali i przyczyn jego występowania.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę opisać najważniejsze (największe) problemy wymagające rozwiązania.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proszę zwięźle opisać proponowane rozwiązanie problemu opisanego w pkt 1 oraz oczekiwane rezultaty jego (ich) wdrożenia, sformułowane w możliwie konkretny, mierzalny i określony w czasie sposób - w przypadkach w których jest to możliwe powinien być zgodny z zasadą SMART (prosty, mierzalny, osiągalny, istotny, określony w czasie), np. osiągnięcie do 2020 r. wskaźnika upowszechnienia wychowania przedszkolnego co najmniej 90%.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę opisać najważniejsze rekomendacje i cele.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Proszę wskazać - tam gdzie to możliwe - rozwiązania w minimum 3 krajach i źródła informacji. Proszę wskazać kraje, z których rozwiązania przeanalizowano oraz wyniki tych analiz.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę wskazać informacje odnoszące się do zagadnień najważniejszych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Proszę wyszczególnić jakie podmioty (zarówno osoby fizyczne, prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej) są objęte projektem. Proszę oszacować ich liczbę (wraz z podaniem źródła danych) oraz opisać charakter oddziaływania projektu na daną grupę.

Proszę dostosować liczbę wierszy w tabeli, zgodnie z potrzebami projektu. Puste wiersze proszę usunąć.

Przykładowe grupy: obywatele, MŚP, rolnicy, rodzina, inwestorzy, lekarze, emeryci, osoby niepełnosprawne, sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Proszę podać informacje o konsultacjach poprzedzających przygotowanie projektu oraz wskazać, jaki jest planowany zakres konsultacji publicznych i opiniowania projektu, w szczególności uwzględniając:

- wskazanie, czy były (i jak długo) prowadzone konsultacje poprzedzające przygotowanie projektu (tzw. pre-konsultacje publiczne), podmioty, z którymi były prowadzone te konsultacje (w tym ekspertów), w jaki sposób komunikowano się z grupami wskazanymi w pkt 6 (metody konsultacji np. warsztaty, kwestionariusz on-line), krótkie podsumowanie wyników konsultacji,
- terminy planowanych konsultacji publicznych, podmioty, z którymi będzie konsultowany projekt, wskazanie przepisu z którego wynika obowiązek zasięgnięcia opinii.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

W przygotowaniu kalkulacji skutków dla sektora finansów publicznych proszę uwzględnić aktualne wytyczne dotyczące założeń makroekonomicznych, o których mowa w art. 50a ustawy o finansach publicznych.

Jeśli to możliwe proszę wskazać skumulowane koszty/oszczędności. Prognozę proszę przeprowadzić w podziale na proponowane kategorie w horyzoncie 10-letnim, w wartościach stałych (np. ceny stałe dla pierwszego roku prognozy). W przypadku gdy analiza wpływu obejmuje dłuższy niż 10-letni horyzont (np. zmiany w systemie emerytalnym), możliwe jest dostosowanie kolumn tabeli do horyzontu projektu.

Jeżeli obliczenia zostały wykonane na podstawie opracowania własnego, proszę je przedstawić w formie załącznika oraz wskazać to opracowanie w pkt 13.

W opracowywanej analizie wpływu, co do zasady, należy przyjąć kalkulację w cenach stałych. W przypadku zastosowania cen bieżących, prezentacja skutków finansowych powinna uwzględniać wskaźniki makroekonomiczne podawane w [Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw](#). Jeżeli nie zastosowano wskaźników makroekonomicznych podanych w [Wytycznych MF](#), proszę dołączyć stosowną informację wyjaśniającą.

Proszę wskazać źródła finansowania planowanych wydatków. Proszę wskazać również wszystkie przyjęte do obliczeń założenia i źródła danych.

Skutki proszę skalkulować dla roku wejścia w życie regulacji (0), a następnie w kolejnych latach jej obowiązywania. W kolumnie *Łącznie* proszę wpisać skumulowane skutki za okres 10 lat obowiązywania regulacji.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę dokonać analizy wpływu na SFP dla najważniejszych zmian.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Proszę oszacować wpływ na konkurencyjność gospodarki, przedsiębiorczości oraz na sytuację rodziny. Skutki należy przypisać do odpowiedniej grupy w tabeli.

W przypadku gdy regulacja będzie oddziaływać na inne niż wymienione w formularzu podmioty proszę odpowiednio uzupełnić formularz.

Proszę wskazać wartość finansową, z uwzględnieniem m.in. kosztów ponoszonych w związku z wejściem w życie aktu (np. koszt aktualizacji systemów informatycznych, zakupu nowych urządzeń), podatków i opłat lokalnych, itp.

W ujęciu niepieniężnym proszę podać wartości najważniejszych wskaźników, które ulegną zmianie (np. skrócenie czasu wydania pozwolenia na budowę o 100 dni, wzrost wskaźnika upowszechnienia wychowania przedszkolnego o 20 punktów procentowych).

W przypadku gdy nie ma możliwości podania żadnych wartości liczbowych (lub wpływ dotyczy także zmian, których nie można skwantyfikować) proszę odpowiednio opisać analizę wpływu w pozycji: „niemierzalne”.

Skutki proszę skalkulować dla roku wejścia w życie regulacji (0), a następnie w 1, 2, 3, 5 i 10 roku jej obowiązywania. W kolumnie *Łącznie* proszę wpisać skumulowane skutki za okres 10 lat obowiązywania regulacji.

W przypadku gdy analiza wpływu obejmuje dłuższy niż 10-letni horyzont (np. zmiany w systemie emerytalnym), możliwe jest dostosowanie kolumn tabeli do horyzontu projektu.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę dokonać analizy wpływu dla najważniejszych zmian.

Proszę dostosować ilość wierszy w tabeli, zgodnie z potrzebami projektu. Puste wiersze proszę usunąć.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

Obciążenia regulacyjne należy rozumieć jako wszystkie czynności, które muszą wykonać podmioty (adresaci regulacji) w związku wykonywaniem projektowanych przepisów.

Przykładem takich obciążeń są m.in. obowiązki informacyjne (OI). OI polega na dostarczaniu lub przechowywaniu przez podmioty zobowiązane danych informacji. Identyfikowanie OI dokonywane jest w oparciu o przepisy ustawy. Dany przepis nakłada OI, jeżeli podmiot realizujący obowiązek musi wykonać szereg czynności administracyjnych. Przepis można uznać za OI w przypadku gdy jego wykonanie będzie związane z wykonaniem jednej lub więcej czynności składowych z listy poniżej:

- 1) przyswajanie wiedzy dotyczącej wykonywania konkretnego obowiązku informacyjnego (w tym bieżące śledzenie zmian w przepisach),
- 2) szkolenie pracowników w zakresie wykonywania OI,
- 3) pozyskiwanie odpowiednich informacji z posiadanych danych,
- 4) przetwarzanie posiadanych danych w celu wykonania OI,
- 5) generowanie nowych danych,
- 6) projektowanie materiałów informacyjnych,
- 7) wypełnianie kwestionariuszy,
- 8) odbywanie spotkań,
- 9) kontrola i sprawdzanie poprawności,
- 10) kopiowanie/sporzządzanie dokumentacji,
- 11) przekazywanie wymaganej informacji do adresata,
- 12) archiwizacja informacji.

Proszę:

- w przypadku gdy projekt nie dotyczy zmiany obciążeń regulacyjnych, zaznaczyć pole „nie dotyczy”,
- w przypadku zmian w projekcie wpływających na obciążenia regulacyjne odpowiednio zaznaczyć ich zwiększenie lub zmniejszenie,
- wskazać, czy wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE,
- wskazać, czy dane obciążenia są przystosowane do ich ewentualnej elektronizacji (dotyczy sytuacji kiedy wprowadzane obciążenia wpływają na systemy teleinformatyczne podmiotów publicznych lub na podmioty prywatne – przedsiębiorcy, obywatele).

W komentarzu proszę o zwięzłe opisanie zakresu zmian dotyczących obciążeń regulacyjnych.

9. Wpływ na rynek pracy

Proszę opisać, czy i w jaki sposób projektowana regulacja może spowodować zmiany na rynku pracy w odniesieniu do zatrudnienia oraz innych wskaźników (np. czasu poszukiwania pracy, kwalifikacji pracowników).

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę dokonać analizy wpływu dla najważniejszych zmian.

10. Wpływ na pozostałe obszary

Proszę zaznaczyć pola - zakres oddziaływania projektu na obszary niewymienione w pkt 6, 7 i 9. Dla zaznaczonych obszarów proszę dokonać analizy wpływu.

W przypadku analizy wpływu na obszar „informatyzacja” proszę w szczególności rozważyć następujące kwestie:

- Czy projekt spełnia wymagania interoperacyjności (zdolność sieci do efektywnej współpracy w celu zapewnienia wzajemnego dostępu użytkowników do usług świadczonych w tych sieciach)?
- Czy projekt spełnia wymogi neutralności technologicznej, wielojęzyczności, elektronicznej komunikacji, wykorzystania danych z rejestrów publicznych, ochrony danych osobowych?

W przypadku analizy wpływu na obszar „sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe” proszę w szczególności uwzględnić wpływ regulacji na zmianę zakresu kognicji sądów oraz ich funkcjonowanie, a także związane z tym skutki finansowe.

Jeżeli projekt będzie miał wpływ na inne niż wymienione w pkt 10 obszary proszę zaznaczyć „inne” oraz je wymienić. Proszę również omówić wpływ, jaki będzie miała projektowana regulacja na wymienione obszary.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę dokonać analizy wpływu dla najważniejszych zmian.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proszę opisać kiedy planuje się rozwiązanie problemu zidentyfikowanego w pkt 1 (wejście przepisów w życie nie zawsze rozwiązuje dany problem a jedynie daje podstawę do wdrożenia instrumentów do jego rozwiązania). Proszę przedstawić harmonogram wdrożenia działań wykonania aktu prawnego (np. gdy rozwiązywany problemem jest zwiększona zachorowalność, to działaniami będą: ew. zatrudnienie dodatkowych pracowników, zakup majątku - urządzeń, przeprowadzenie szczepień, zakup szczepionek itp.)).

Jeżeli akt prawny ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę opisać planowane wykonanie dla najważniejszych zmian.

Jeżeli projektowana regulacja oddziałuje na przedsiębiorców (na prowadzenie działalności gospodarczej), zgodnie z *Uchwałą Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednoczenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych*, terminem wejścia w życie przepisów, po minimum 30-dniowym *vacatio legis*, powinien być 1 stycznia lub 1 czerwca. Jeżeli termin ten nie zostanie zachowany, proszę wskazać powód odstąpienia od wyznaczonych terminów.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Proszę opisać, kiedy i w jaki sposób będzie mierzone osiągnięcie efektu opisanego w pkt 2. Po jakim czasie nastąpi przegląd kosztów i korzyści projektowanych oddziaływań. Proszę również wskazać mierniki, które pozwolą określić, czy oczekiwane efekty zostały uzyskane.

W tym punkcie proszę też podać informację dotyczącą przygotowania oceny funkcjonowania ustawy (OSR ex-post), jeżeli w odniesieniu do projektu ustawy przewiduje się przedstawienie wyników ewaluacji w OSR ex-post.

Jeżeli projekt ma charakter przekrojowy i dotyczy wielu zagadnień (np. ustawa deregulująca zawody, ustawa o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej) proszę opisać sposób przeprowadzania ewaluacji i mierniki dla najważniejszych zmian.

Jeśli specyfika danego projektu uniemożliwia zastosowanie mierników lub też niezasadna jest jego ewaluacja (z uwagi na zakres lub charakter projektu) proszę to opisać.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy, itp.)

Proszę wymienić dodatkowe dokumenty, które stanowią załączniki do projektu i formularza. Załączanie dodatkowych dokumentów jest opcjonalne.